

PRVNÍ VÝPLATNÍ OTISK NA SVĚTĚ

(ke dni 15. 4. 2019, datu vzniku tohoto článku)

Každý obor lidské činnosti nutí své příznivce k tomu, aby vypátral a zveřejnil, kdo byl v tom kterém úseku první. Nejinak tomu je i ve sběratelském oboru otisků výplatních strojů. Je vždy otázkou času, kdy světem uznaný rekord bude překonán. Nejinak tomu bylo i u výplatních otisků.

Před rokem 1997 se světová sběratelská, badatelská a odborná veřejnost shodla na to, že **prvním světově uznaným výplatním strojem na světě splňujícím atributy tohoto vynálezu na vyplácení listovních zásilek, byl vynález Karla Uchermanna z Norska**. K tomuto kvalifikovanému závěru přispěly dvě autority své doby – S. D. Barfoot, B.Sc. a Werner Simon, kteří ve svém katalogu The Meter Postage Stamp Catalogue, jehož vydání bylo podporováno jedním z výrobců Universal Postal Frankers Ltd. z Londýna, přiznali prvenství Uchermannovu vynálezu. Tento vynález vyrobený firmou Krag Maskinfabrik z tehdejší Kristiánie (nyní Oslo) byl schválen Královským norským ministerstvem pro veřejné záležitosti dne 6. 5. 1903 a byl použit na Hlavní poště v Kristiánii v době od 15. 6. 1903 do 2. 1. 1905. Vyplácel zásilky a registroval uhrazené poplatky.

Léta 1996 a 1997 do této na první pohled neochvějně a nezlomitelně skutečnosti vnesla nové světlo. Nejdříve to byl Ken Lawrence, filatelistický badatel a autor napsal v květu 1996 do časopisu American Philatelist článek o experimentu na úseku výplatních strojů, který patentoval **italský hrabě Detalmo Di Brazza z Udine v Itálii žijící s rodinou v USA**. Jeho patent byl předložen příslušným úřadům k zápisu 30. 6. a 28. 7. 1896. New York Times dne 7. 10. 1897 z té doby potvrdil, že tři výplatní stroje dle tohoto patentu byly v provozu v New Yorku v roce 1897.

Dále to byl sběratel a vystavovatel Doug Kelsey, který na výstavě PACIFIC 97 vystavil získaný výplatní otisk na celistvosti. Měl datum 1. 3. 1897 a prošel poštou. Měl licenční číslo M4 a byl umístěn nejprve na 42. ulici/Park Avenue a v neznámé době přemístěn do Bowling Green Building.

I tento stroj, jak potvrdila světová odborná veřejnost a badatelská entita, měl dva parametry – vyplácení a registraci poplatků. Otázkou zůstává, kolik bylo v té době v užívání strojů. Tři nebo čtyři? Novináři hovoří o třech, ale zachycený otisk měl číslo M 4. To už není pro historii tak důležité. Co je jednoznačné, je skutečnost, že

„Tímto objevem se doba vzniku prvního výplatního stroje posunuje do konce 19. století a mění se podoba a údaj o vynálezci prvního výplatního stroje a jeho otisku. Svět přepsal historii. Pokus Karla Uchermanna se odsunul na druhé místo“.

Tuto událost popisuji ve své nedávno vydané knize „Frankotypisté“ (2018) na straně 9. Slova dokládám i ilustracemi.

V roce 1997 jsme přepsali historii, dočkáme se další změny? To nám řekne budoucnost a badatelská píle sběratelů.